

hirdetés

A karácsony annál szebben ragyog,
minél több mindenkire gondolunk.

ÖKUMENIKUS
SEGÉLYSZERVEZET

Minden MBH Bank Mastercard bankkártyás vásárlás után
támogatjuk az Ökumenikus Segélyszervezet munkáját.
A kampány időtartama: 2024. december 2- 31.

Tudj meg többet

MBH BANK

Évszázadok után avathatják boldoggá a vértanú szerzetest, Csepellényi Györgyöt

Velkei Tamás

Megosztás

2024. 12. 09.

Megalázták, verték, kínozták majd kivégezték – a hitéért. Csepellényi György pálos rendi szerzetes, missziós pap boldoggá avatása mégis a 17. század vége óta húzódik. A közelmúltban ismét elindult a folyamat, köszönhetően annak, hogy a vértanú tisztelete töretlenül fennmaradt az egri egyházmegyében. Idén emlékezünk meg halála 350. évfordulójáról.

Csepellényi György egy korabeli metszeten

Egerfarnos, Füzér és Sátoraljaújhely plébánosai és polgármesterei 2022 augusztusában azzal a kéréssel fordultak *Ternyák Csaba* egri érsekhez, hogy indítványozza ismét Csepellényi György boldoggá avatását. Az érsek a kezdeményezést felkarolta, és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elé terjesztette. A testület támogatásáról biztosította a boldoggá avatás újraindítását.

De ki volt a fehér barát, aki az életét adta hitéért, mégsem avatta boldoggá az egyház több száz éve? Csepellényi György 1620 körül, más forrás szerint 1626-ban született a Trencsén vármegyei Biccson, nemesi származású családban. 1643-ban a felsőelefánti Keresztelő Szent János pálos rendi kolostorban tette le szerzetesi fogadalmát.

1660-ban rendje a máriavölgyi kolostor alperjelének nevezte ki, innen került Terebesre, majd Felsőelefánton szolgált.

A település közelében található Nagyappony és Kisappony falvakban számos családot rekatolizált, sőt visszaszerezte az üresen álló katolikus templomot és plébániát is.

A máriavölgyi rendi nagykáptalan 1669-ben Csepellényit nyolc társával együtt a már meglevő tizenkét fős missziósfőnökség kiegészítésére küldte küldetésbe Felső-Magyarországra.

Az országnak e vidékén a lakosság döntően a protestáns felekezetekhez tartozott, és aktívan támogatta a korszak királyellenes megmozdulásait, a Bocskai-felkelést, *Bethlen Gábor* és *I. Rákóczi György* királyi Magyarországra vezető hadjáratait.

Ellenséges környezetben is rekatolizált

A vasvári békét (1664) követően *Wesselényi Ferenc* nádor vezetésével Habsburg-ellenes rendi megmozdulás szerveződött, mivel úgy vélekedtek, hogy az uralkodó, *I. Lipót* képtelen a török ellen megvédeni az országot; emellett felgyülemlett rendi és vallási sérelmeik is felszínre kerültek.

1670-ben a Habsburg-kormányzat felgöngyölítette a szervezkedést, vezetőit, *Zrínyi Pétert*, *Frangepán Ferencet* és *Nádasdy Ferencet* kivégeztette. Ezt követően *I. Lipót* 1671-től abszolutisztikus kormányzati intézkedéseket vezetett be: felfüggesztette a rendi alkotmányt, nem hívta össze az országgyűlést, nem választottak nádort, valamint az erőszakos ellenreformáció is felerősödött.

„A megtorlás elől a szervezkedés számos köznemesi és katonai eleme bujdosni kényszerült, hozzájuk csapódott az a végvárakban szolgáló, katonáskodó réteg, amelynek tagjait 1671–72-ben a felső-magyarországi királyi végvárakból elbocsátottak. Belőlük szerveződtek a bujdosóknak, majd kurucnak nevezett felkelők, akik 1672–1682 között a királyi országrész ellen erdélyi és hódoltsági területekről indítottak támadásokat, bel- és vallásháborús állapotokat előidézve ezzel Felső-Magyarország és a Partium területén” – világítja meg a kor viszonyait *Benei Bernadett*, az Egri Főegyházmegyei Levéltár munkatársa.

Rámutat: erre a veszélyes vidékre került missziósfőnökként Csepellényi, aki a füzéri plébániát is megkapta. 1673-ra hét falut rekatolizált.

Csepellényit Füzérből hurcolta el a portyázó protestáns bujdosók egy csoportja 1674. március 26-án (húsvét másnapján), majd közel kéthónapnyi válogatott kínzás után az Egerfarmos határában fekvő Szőke pusztán lefejezték.

A mezőkövesdi plébánost, *Nagy Jánost* a mezőkövesdiek vezették a holttesthez, amelyen megismerte a kínzások nyomait. Csepellényi vállairól mindkét kezéig lenyúzták a bőrt, ujjait, lábszárait bevagdosták, a hátán szintén látszottak a dohányvágás okozta sérülések, hiszen a kínzói dohányt daraboltak a barát meztelen hátán, ahogyan erről egy szemtanú beszámolt. E kegyetlenkedéseket követően fejezték le.

Kivégzése után öt nappal, amikor felemelték testét, a lecsukódó szemek kivételével semmi jelét sem fedezték fel a romlásnak: vadaktól és egyéb állatoktól is érintetlenül találták, nem volt kellemetlen szagú, sem puffadt vagy merev a teste. A hazai szokás szerint papi ruhákba öltöztették, egy viaszkelyhet tettek kezei közé, amelyet a szemtanúk szerint úgy szorított, mintha élne. Illó szertartással, körmenettel Egerfarmoson temették el, ahogyan Nagy János vallomásában olvasható.

Örömhír: a szent családnak új vértanúja akadt

Benei Bernadett elárulja: a hitéért kivégzett fehér barát szenvedéséről, haláláról és temetéséről a nem sokkal a halálát követően kelt levelek tudósítanak. Cseke Mihály, a Nógrád vármegyei Ecseg plébánosa, a váci püspök hódoltsági helytartója a történekről azt írta Pongrácz György váci püspöknek, hogy „*egy fehér barátot, páttert valahol elkaptak és Eger táján sok gyalázatos káromkodás, csúfolás, kínzás után öltek meg*”.

Szegedy Ferenc egri püspök egy levelében azt írja, hogy lázadó talpasok a pálos szerzetest fogságba ejtették, kegyetlenül megkínozták, és mártíromságra adták. Hiába ajánlottak kilencszáz talléros váltságdíjat Csepellényiért, az nem volt elég a lázadóknak. Ő is beszámol arról, hogy a szerzetes holtteste a lefejezés után öt, igen meleg napon keresztül hevert meztelenül a pusztában.

Mégis: amikor a mezőkövesdi plébános és másik két pap elvitték onnan, hogy eltemessék, sem merevnek, sem a romlástól bűzösnek nem érezték a testet.

A püspök azzal zárja sorait, hogy örvendetes hírt közöl, mivel a szent családnak új vértanúja akadt.

A megyéspüspök fenti levele alapján ismertette *Kéry János* pálos rendfőnök Csepellényi halálának és temetésének körülményeit *Francesco Ravizza*val, a Hitterjesztés Szent Kongregációja titkárának címzett levelében.

Ahogy a fent említett levelekből, valamint Nagy János és a tanúk vallomásaiból kiderül, Csepellényi mártíromsága csodák sorával egészült ki. Több tanú is vallotta, hogy kínzóik meglepődve látták: a szerzetes testén látható sérülések nem véreznek. Nagy János vallomása szerint a páter temetésekor a holttest kezében elhelyezett viaszkehely Úrfelmutatáskor meghajlott, és maga Csepellényi több alkalommal is megjelent neki. Az ELTE Egyetemi Könyvtárában őrzött, Csepellényi vértanúságáról is tudósító, pálos protokollum kötet bejegyzése szerint ott, ahol Csepellényit megölték, gyógyító erejű forrás fakadt, amely mindenféle betegséget orvosol. Erről az egyik gyilkosa is hitet tett.

A pálos szerzetes vértanúhaláláról *Szelepcsényi György* esztergomi érsek is megemlékezett. 1684-ben ugyanis feljegyzéseivel tájékoztatta *XI. Ince* pápát a katolikus vallás hazai állapotáról.

Leírta: a hét faluban buzgólkodó füzéri plébánost gyűlöletből ölték meg, mivel „többekben felszította a hit világosságát”.

Miután a plébániáról elhurcolták, két hónapig tartották börtönben, késekkel és baltákkal vagdosták, levetkőztették, és néhány éjszakára a Tiszához vitték, ahol a szúnyogok hada mardosta.

A török kiűzése után, 1689-ben Csepellényi földi maradványait átszállították a pálos rend sátoraljaújhelyi templomába. A szarkofágot a felette található felirat alapján azonosították, amelyen az elhunyt neve mellett a halál neme és ideje volt olvasható. A holttest semmiféle bűzt nem árasztott. Szintén megtalálták a sírban a temetésen a kezében tartott viaszkelyhet is.

Kísérletek a boldoggá avatásra

Az északkeleti országrészben zajló harcok elcsendesedésével, 15 évvel Csepellényi halálát követően *Barilovics Lajos* pálos rendfőnök kérésére 1689 tavaszán *Fenesy György* egri püspök úgy határozott, ki kell vizsgálni az ügyet. A szemtanúkat hallgassák ki, és gyűjtsék össze az adatokat. Tizennégy tanú vallomását nem sokkal később fel is vették. A vallomások szövegét tisztázták,

latinra fordították, majd a Fenesy püspöki pecsétjével hitelesített jegyzőkönyvet még abban az évben átadták a rend főnökének, aki vélhetően felterjesztette azt Rómába.

Ám hiába kerültek az előírt iratok a Szentszékhez, a per lefolytatásához szükséges pénzüsszeget a pálos rend nem tudta előteremteni, ezért az eljárás elakadt.

Ezt a választ adták 1702-ben, a Máriavölgyben tartott pálos rendi nagykáptalanon a lengyel megbízott kérdésére, aki felvilágosítást kért arról, hol tart az ügy.

1769-ben a pálos rend generálisa, *Esterházy Pál* írt rokonának, *Eszterházy Károly* egri püspöknek, hogy segítsen előmozdítani a mártír ügyét. A püspök már a következő hónapban igyekezett a kérésnek eleget tenni, mialatt *Esterházy Pál* kérte *XIV. Kelemen* pápát, hogy intézkedjen Csepellényi György boldoggá avatását illetően. Az ügy azonban ismét elakadt.

Marton Jeromos, a pálos rend procurátora 1772-ben írt levelében újra arra kérte *Eszterházy Károlyt*, hogy indítsa el a vizsgálatot a boldoggá avatási ügyben. Az egri püspök válaszában ígéretet tett rá, hogy intézkedik majd. A boldoggá avatás azonban ekkor sem valósult meg, ráadásul az ügyet erősen hátráltatta, hogy *II. József* 1786-ban betiltotta a pálos rendet.

Több mint százötven évre feledésbe merült a mártír szerzetes ügye. 1949-ben *Czapik Gyula* egri érsek engedélyével a Lengyelországból visszatelepedett pálosok megkísérelték Csepellényi György csontjainak azonosítását és a perújrafelvételt, ám 1950-ben ismét feloszlatták a pálos rendet. *Nagy-Bozsoky József*nek 1974-ben, a vértanúság 300. évfordulóján sikerült azonosítania Csepellényi földi maradványait. Temetésének 300. évfordulóján, 1989-ben Sátoraljaújhelyen, korábbi kriptájában helyezték el a barát csontjait egy tölgyfa ossariumban.

Csepellényi György pálos szerzetes életrésztjének híre és boldoggá avatásának vágya 350 évre nyúlik vissza az Egri Főegyházmegyében, ahol missziós szolgálatot végzett, válaszolja érdeklődésünkre *Ternyák Csaba* egri érsek.

Rámutat: az elmúlt századok próbálkozásai után 2022-ben kezdeményezték ismét a boldoggá avatást azon települések lelkipásztorai és polgármesterei, ahol Csepellényi tevékenykedett és ahol vértanúságot szenvedett.

„Amikor részletesen megismerkedtem az ő személyével és hősies lelkipásztori tevékenységével, úgy döntöttem, hogy érdemes folytatni azt, amit Fenesy György püspök 1689-ben megkezdett. Egy olyan korban, amikor sok emberben meggyengült a hit, az ő hősies példája, és katolikus hitéhez való hűsége megerősítést jelenthet az emberek számára” – emeli ki az érsek.

KAPCSOLÓDÓ TARTALOM

A Mecsekből a skót királyi udvarba – Skóciai Szent Margit egész életében segítette a rászorulókat

[Csepellényi György](#), [szerzetes](#), [vértanú](#), [boldoggá avatás](#)

Megosztás

Kérjük, támogasson, hogy otthonába vihessük az értéket!

Fontosnak tartjuk, hogy a kepmas.hu által közvetített értékek továbbra is ingyenesen juthassanak el minden olvasóhoz. Kérjük, ha örömmel olvassa cikkeinket, hallgatja és nézi felvételeinket, támogassa Ön is a kepmas.hu-t!

TÁMOGATOM A KEPMAS.HU-T >>

ELŐFIZETEK A MAGAZINRA >>

Legkedveltebbek

Ilyen lehetett a középkori Európa egyik legnagyobb temploma, a székesfehérvári koronázóbazilika